

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Tdo/66/2024
Identifikačné číslo spisu:	5121010997
Dátum vydania rozhodnutia:	28.05.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Dušan Krč-Šebera
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:5121010997.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Dušana Krč-Šeberu a sudcov JUDr. Martiny Zeleňakovej a JUDr. Dušana Szabóa v trestnej veci obvineného F. A. pre prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona a iné, na neverejnom zasadnutí konanom 28. mája 2025 v Bratislave, o dovolaní obvineného F. A. proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 31. mája 2022, sp. zn. 1To/55/2022, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného F. A. odmieta.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Žilina (ďalej tiež „okresný súd“) zo 06. mája 2022, sp. zn. 50T/87/2021 bol obvinený F. A. (ďalej tiež „obvinený“) uznaný za vinného v skutku v bode 1) z prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona a v skutku v bode 2) z prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. e) Trestného zákona, ktorých sa dopustil na tom skutkovom základe, že:

skutok v bode 1/

- v dobe po 27. mája 2021 v presne nezistenom čase po 19:30 hod. sa nezisteným spôsobom dostal na pozemok patriaci k rekreačnej chate bez popisného čísla v časti Y. v H. J. S. patriacej jeho rodičom Z. A., nar. XX. S. XXXX a M. A., nar. XX. Q. XXXX, ktorý je oplotený pletivom vysokým 160 cm a v tom čase bol zabezpečený uzamknutými brámkami, cez pootvorené malé vetracie okno na ľavej časti rekreačnej chaty, ktoré vytlačil, vošiel do chaty a zdržiaval sa tam aj napriek výslovnému nesúhlasu majiteľov do 14:45 hod. dňa 29. mája 2021, kedy bol na pozemku chaty zadržaný hliadkou polície,

skutok v bode 2/

- dňa 30. mája 2021 v presne nezistenom čase po 12.30 hod. sa opätovne nezisteným spôsobom dostal na pozemok patriaci k rekreačnej chate bez popisného čísla v časti Y. v H. J. S. patriacej jeho rodičom Z. A., nar. XX. S. XXXX a M. A., nar. XX. Q. XXXX, ktorý je oplotený pletivom vysokým 160 cm a v tom čase bol zabezpečený uzamknutými brámkami, rozbil malé vetracie okno na ľavej časti rekreačnej chaty, cez ktoré vošiel dnu a zotrval tam aj napriek výslovnému nesúhlasu majiteľov do presne

nezisteného času, do rána dňa 31. mája 2021, kedy z chaty odišiel.

Okresný súd za to uložil obvinenému F. A. podľa § 194 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2, ods. 4, § 37 písm. h), písm. m), § 41 ods. 1 Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 roky, na výkon ktorého ho zaradil podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia. Súčasne mu podľa § 73 ods. 2 písm. d) Trestného zákona uložil ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou.

Proti rozsudku okresného súdu podal obvinený odvolanie, na podklade ktorého Krajský súd v Žiline (ďalej tiež „krajský súd“) rozsudkom z 31. mája 2022, sp. zn. ITo/55/2022 zrušil napadnutý rozsudok podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 3 Trestného poriadku vo výroku o treste odňatia slobody a uložení ochranného liečenia a sám podľa § 194 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2 ods. 4, § 37 písm. m) a § 41 ods. 1 Trestného zákona uložil obvinenému úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 roky. Na výkon uloženého trestu odňatia slobody ho podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia. Podľa § 73 ods. 2 písm. d) Trestného zákona mu krajský súd uložil ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou.

Proti rozsudku krajského súdu podal obvinený vo svoj prospech dovolanie prostredníctvom obhajcu JUDr. Ing. Jozefa Lalinského, a to z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Trestného poriadku, t. j. z dôvodu, že malo byť zásadne porušené právo na obhajobu, že dovolaním napadnuté rozhodnutie má spočívať na dôkazoch, ktoré nemali byť vykonané zákonným spôsobom a že dovolaním napadnuté rozhodnutie má byť založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

V dovolaní sa obvinený dovoľával uplatnenia zásady v pochybnostiach v prospech obvineného, popieral spáchanie skutku a bez bližšej konkretizácie uvádzal, že právna kvalifikácia skutkov mu kladených za vinu má byť nesprávna. Do predmetnej chaty jeho rodičov, typu mobilného kontajnera, vstúpil podľa vlastných slov z dôvodu, aby z nej nikto nič neodcudzil. On sám z rekreačnej chaty nič neodcudzil a nič nepoškodil. Výmeru trestu odňatia slobody považuje za neprimeranú a nezodpovedajúcu zásadám pre ukládanie trestov uvedených v § 34 ods. 1 a ods. 3 Trestného zákona. Je taktiež toho názoru, že bolo zásadne porušené jeho právo na obhajobu v zmysle § 34 ods. 1 Trestného poriadku. Súd sa nezaoberali možnosťou mimoriadneho zníženia trestu v zmysle § 39 Trestného zákona. Obvinený z vyššie uvedených dôvodov navrhol, aby dovolací súd jeho dovolaniu vyhovel.

K dovolaniu obvineného sa vyjadrila prokurátorka Okresnej prokuratúry Žilina (ďalej tiež „prokurátorka“), ktorá uviedla, že obvineným napadnuté rozhodnutie považuje za zákonné a správne. Obvinený vo svojom dovolaní nepoukázal na žiadne konkrétne dôkazy, či skutočnosti, o ktoré by svoju obhajobu opieral a ktoré by aj opodstatnene viedli k záveru, že boli porušené jeho práva a tak naplnené ním namietané dovolacie dôvody. Prokurátorka z uvedených dôvodov navrhla, aby dovolací súd odmietol dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

K vyjadreniu prokurátorky sa obvinený a ani jeho obhajca bližšie písomne nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 377 Trestného poriadku] pred vydaním rozhodnutia o dovolaní posúdil naplnenie procesných podmienok pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), osobou oprávnenou na jeho podanie [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) a na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku). Zistil ďalej, že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a že dovolateľ pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku).

Najvyšší súd v predmetnej trestnej veci dospel k záveru, že dovolanie obvineného F. A. je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, pretože je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371

Trestného poriadku [§ 382 písm. c) Trestného poriadku].

V prvom rade je potrebné uviesť, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti už právoplatným a záväzným rozhodnutiam súdov predstavuje výrazný zásah do právnej istoty a stability právnych vzťahov v právnom štáte. Aj z uvedeného dôvodu je dovolanie určené len k náprave najzásadnejších a zákonom taxatívne vymedzených procesných a hmotnoprávnych väd, ktoré by svojimi dôsledkami mohli zásadne ovplyvniť trestné konanie, respektíve jeho procesný výsledok. Jednotlivé dovolacie dôvody, ktoré môže dovolateľ uplatňovať, sú zákonom dané taxatívne, teda formou uzavretého výpočtu, pričom z hľadiska obsahu, dôvody dovolania (§ 371 ods. 1 písm. a/ až n/ Tr. por.), v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní, sú koncipované podstatne užšie. Dôvody dovolania sú teda užšie a striktné obmedzené, aby sa príliš širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nenarušovala právna istota a nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia a dovolanie nebolo nesprávne chápané ako „ďalšie odvolanie“.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Konštantná judikatúra dovolacieho súdu právo na obhajobu v zmysle citovaného dovolacieho dôvodu chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Právo na obhajobu garantované čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, ako aj čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky nachádza svoj odraz v celom rade ustanovení Trestného poriadku upravujúcich jednotlivé čiastkové obhajovacie práva obvineného v rôznych štádiách trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Z dikcie tohto ustanovenia je totiž zrejmé, že len porušenie práva na obhajobu „zásadným“ spôsobom je spôsobilým dovolacím dôvodom.

Pokiaľ obvinený vo svojom dovolaní namietal, že malo byť porušené jeho právo na obhajobu „v zmysle § 34 ods. 1 Trestného poriadku“, tak obvinený vo svojom dovolaní nekonkretizoval, ktoré konkrétne z práv obhajoby uvedených v tomto ustanovení (napr. právo vyjadrovať sa ku skutočnostiam kladeným za vinu, právo navrhovať dôkazy, právo zvoliť si obhajcu alebo právo odprieť výpoveď a e.t.c.), malo byť v základnom konaní porušené, preto ani dovolací súd bližšie vo vzťahu k tomuto dovolaciemu dôvodu svoje rozhodnutie neodôvodňuje. Rovnako tak vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, t. j. že rozsudok krajského súdu má byť založený na dôkazoch, ktoré nemali byť vykonané zákonným spôsobom, pretože obvinený v dovolaní rovnako neuviedol, ktorý konkrétny dôkaz a z akého dôvodu má byť nezákonný.

Pokiaľ sa jedná o namietanú vadu neprimeranosti trestu odňatia slobody uloženého obvinenému, tak uvedenú námietku podľa jej obsahu nemožno podriaďiť pod žiaden z dovolacích dôvodov namietaných obvineným (§ 371 ods. 1 písm. c/, g/ a i/ Trestného poriadku). Podľa obsahu má uvedená námietka najbližšie k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku (viď aj R 120/2012-I až III), v rámci ktorého obvinený môže namietat, že mu bol uložený trest mimo trestnej sadzby stanovenej zákonom alebo taký druh trestu, ktorý zákon jemu za vinu kladený trestný čin nepripúšťa. V danej súvislosti dovolací súd opätovne pripomína, že dovolanie nie je ďalším odvolaním a dovolacie dôvody sú užšie vymedzené ako dôvody pre zrušenie rozhodnutia v odvolacom konaní. V danom prípade obvinenému bol uložený trest podľa § 194 ods. 2 Trestného zákona, za ktorý zákon ustanovuje trestnú sadzbu trestu odňatia slobody v rozmedzí od 1 roka až do 5 rokov. Obvinenému bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 3 roky, teda v rámci zákonom stanovenej trestnej sadzby. V predmetnej trestnej veci nie je daný ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie situácia spočívajúca v tom, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiaden trestný čin, alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný - podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu (primerane napríklad rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Tdo/29/2018, 2Tdo/6/2019, 5Tdo/48/2018). Vyššie citované ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku teda slúži výlučne na nápravu hmotnoprávných chýb a jeho znenie za bodkočiarkou vylučuje možnosť úspešne sa domáhať preskúmania skutkových zistení, na ktorých je rozhodnutie založené, s výnimkou uvedenou v ustanovení § 371 ods. 3 Trestného poriadku, ktorá prináleží iba ministrovi spravodlivosti Slovenskej republiky. Inak povedané, vo vzťahu k skutkovému stavu zistenému skôr konajúcimi súdmi, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete rozsudku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru a nikdy nie námietky skutkové (viď aj R/57/2007-II, S/3/2011, R/7/2011). Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov - ich posudzovanie je dominanciou konania odvolacieho.

Trestný zákon prostredníctvom skutkovej podstaty trestného činu porušovania domovej slobody v zmysle § 194 Trestného zákona, pod hrozbou udelenia trestu odňatia slobody, chráni nedotknuteľnosť obydlia, do ktorého nie je možné vstúpiť bez súhlasu toho, kto tam býva (článok 21 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). V danom prípade obvinený, napriek výslovnému zákazu jeho rodičov, neoprávnene vnikol do ich obydlia - rekreačnej chaty v časti Trstie, z toho jedenkrát závažnejším spôsobom - vlámaním (rozbitím vetracieho okienka). Pokiaľ obvinený argumentoval, že z predmetnej rekreačnej chaty nič neodcudzil a nič nepoškodil, čo však nie je pravdou (poškodil vetracie okienko jeho rozbitím, skutok v bode 2/), dovolací súd dodáva, že trestná zodpovednosť za porušenie domovej slobody v zmysle § 194 Trestného zákona sa odvíja už od neoprávneného vniknutia do obydlia iného, prípadne od neoprávneného zotrvania v obydľi iného, ale nie od poškodzovania obydlia, či odcudzenia vecí z obydlia iného. Táto argumentácia obvineného z hľadiska právnej kvalifikácie skutkov kladených obvinenému za vinu je irelevantná. K tvrdeniu obvineného, že mal vniknúť do obydlia iných v snahe zamedziť krádeži, bola v základnom konaní vyhodnotená práve v kontexte s inými vykonanými dôkazmi ako účelová, nepodložená (viď strana 17 druhý odsek rozsudku okresného súdu), pričom dovolacie konanie neslúži na revíziu skutkových zistení (R 57/2007-II). V súvislosti s námietkou nepoužitia zásady „in dubio pro reo“, najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach opakovane konštatuje, že takúto námietku nie je možné podriaďovať pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku a ani pod žiaden iný dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. a) až n) Trestného poriadku. Pokiaľ obvinený namietal, že po vykonaní dokazovania a zhodnotení dôkazov, naďalej majú existovať pochybnosti o jeho vine, tak uvedenú námietku nemožno s úspechom použiť v dovolacom konaní, pretože je taktiež skutkovej povahy. Napokon nepoužitie mimoriadneho zmierňovacieho ustanovenia podľa § 39 Trestného zákona, taktiež nezakladá žiaden dovolací dôvod (viď S 5/2011).

Vzhľadom k tomu, že obvinený namietanými vadami, ktoré uviedol v jeho dovolaní nenaplnil žiadne dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. a) až písm. n) Trestného poriadku, najvyšší súd na neverejnom zasadnutí jeho dovolanie podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.